

Onderwerp: Vaststelling Milieubeleidsplan Overbetuwe 2011 - 2014

Ons kenmerk: 10rv000142

Nummer: 9

Elst, 4 januari 2011

AAN DE RAAD

VERGADERING COMMISSIE

Ruimte

28 FEB. 2011

AGENDA PUNT: 7

Programma(speerpunt): Verkeer en vervoer (stimuleren openbaar vervoer en fiets); Werken en leren (bedrijventerreinen); Landschap en recreëren (ecologie) en Milieuzorg (geluidhinder, klimaatbeleid en bodembeleid)

VERGADERING COMMISSIE

Ruimte

d.d.: 0-2 FEB. 2011

AGENDA PUNT: 9

1. Samenvatting

In september 2009 is het strategische document 'Milieukompas voor de Toekomst' vastgesteld door de gemeenteraad. In dit document zijn de missie, visie en strategie voor het te voeren milieubeleid benoemd. Het Milieukompas is afgestemd met de Toekomstvisie+ en geeft de opgaven vanuit milieu aan. Met de hoofdthema's duurzaamheid, ecologie en milieuhygiëne zal op een uitvoeringsgerichte manier invulling worden gegeven aan het milieubeleid.

Het Milieukompas heeft als strategisch document gediend voor het opstellen van het voorliggende ontwerp Milieubeleidsplan 2011-2014 en vormt hier een onderdeel van. Het Milieubeleidsplan Overbetuwe 2011 – 2014 (hierna Milieubeleidsplan) bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Milieukompas voor de toekomst

2. Milieubeleid op hoofdlijnen

3. Uitvoerings- en Activiteitenplan

Milieubeleidsplan Overbetuwe

Het Milieubeleidsplan is het overkoepelende plan voor alle milieuthema's van de gemeente, zoals klimaat en duurzaamheid, ecologie, geluid en afval.

Een van de hoofdthema's uit het Milieubeleidsplan is Ecologie. Om aan dit aspect goed invulling te geven, is het opstellen van een beleidsvisie Ecologie noodzakelijk. Hiervoor zijn door de raad bij de begroting 2011 de benodigde middelen beschikbaar gesteld. Naast dit budget zijn voor de uitvoering van projecten uit het klimaat- en geluidbeleid al bestaande budgetten door de raad beschikbaar gesteld.

Voor de overige activiteiten waarvoor de middelen niet zijn toegekend hebben wij een inspanningsverplichting. Het gaat om de volgende activiteiten: onderzoek noodzaak geurbeleid nieuwe situaties, inhuur specifieke milieukennis, het meten van de maatschappelijke effecten van het uitgevoerde milieubeleid, opstellen lichtkaart, onderzoek noodzaak luchtbeleid, opstellen notitie elektromagnetische straling, inventariseren hindersituaties met trillingen en een natuurwaardenkansenkaart. De inspanningsverplichting wordt onder meer vormgegeven door: intensieve intergemeentelijke samenwerking vooral met buurgemeenten en andere overheden,

subsidies, werk-met-werkprojecten, maatregelen die geld opbrengen (terugverdiendtijd) en programma contracten.

Wanneer het Milieubeleidsplan wordt vastgesteld wordt een belangrijke kwaliteitsimpuls aan de uitvoering van het milieubeleid gegeven.

Het Milieubeleidsplan heeft een geldigheidsduur van 4 jaar en kan door de raad met 2 jaar worden verlengd.

Begin 2013 vindt de monitoring over de jaren 2011-2012 plaats en eind 2014 de eind evaluatie.

2. Waarom naar de raad

Artikel 4:16 van de Wet milieubeheer bepaalt dat de raad een Milieubeleidsplan kan vaststellen. Het is namelijk geen verplichting maar een facultatieve taak.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

In dit voorstel wordt u gevraagd het Milieubeleidsplan Overbetuwe 2011-2014 vast te stellen. Hieronder nemen wij u mee in het proces van beleidsontwikkeling.

Strategisch

Het strategische document, het Milieukompas, is op 8 september 2009 vastgesteld door de raad. Hierin is de missie, visie, strategie en de nieuwe manier van 'gebiedsgericht werken aan milieu', vastgesteld.

Op basis van het Milieukompas vindt de afweging plaats tussen de hoofdthema's duurzaamheid, ecologie en milieuhygiëne. Binnen en tussen de hoofdthema's bestaat een hiërarchie. Duurzaamheid en ecologie gaan in beginsel voor milieuhygiëne omdat deze thema's zich richten op de toekomstige generaties en de onomkeerbaarheid van effecten. De milieuhygiënische kwaliteit moet uiteraard wel aan een minimum voldoen. Per gebiedsontwikkeling wordt gekeken waar zich kansen en mogelijkheden voor doen om de milieudoelstellingen te realiseren, bijvoorbeeld duurzame energie opwekking. Dit is 'gebiedsgericht werken aan milieu'.

De werkwijze schept duidelijkheid naar de inwoners en bedrijven van Overbetuwe. Niet de norm maar de kwaliteit en de integraliteit staan centraal. Het laatste leidt ertoe dat plannen en besluiten beter bij bijvoorbeeld de Raad van State kunnen worden gemotiveerd.

Tactisch document

Het Milieubeleidsplan bestaat uit 3 onderdelen namelijk: het Milieukompas (zie boven), het Milieubeleid op hoofdlijnen en het Uitvoeringsplan. Het 'milieubeleid op hoofdlijnen' en het Uitvoeringsplan zijn de tactische onderdelen. Vragen als; 'op welke milieu thema's richten wij ons de komende vier jaar en wat is de reikwijdte, waar staan wij met het milieubeleid in Overbetuwe, wat willen wij precies, staan centraal in het 'milieubeleid op hoofdlijnen'.

Het Uitvoeringsplan geeft aan waar wij bij de uitvoering van het milieubeleid mee te maken krijgen en hoe wij onze strategische doelen, speerpunten en het 'milieubeleid op hoofdlijnen' willen realiseren (schakel tussen beleid en uitvoering).

Het Milieubeleidsplan is afgestemd op de Toekomstvisie+ en geeft invulling aan kernbegrippen uit de Toekomstvisie+ namelijk; duurzaamheid en leefbaarheid. Het Milieubeleidsplan is het overkoepelende plan voor alle milieuthema's van de gemeente, zoals klimaat en duurzaamheid, ecologie, geluid en afval. Het klimaatbeleid en het geluidbeleid zijn in 2009 al uitgewerkt en vastgesteld in een Klimaat- en Geluidnota.

Operationeel

Het Activiteitenplan (bijlage 1 van het Milieubeleidsplan) geeft een zo volledig mogelijk overzicht van de activiteiten die de komende vier jaar nodig zijn. De activiteiten zijn deels afkomstig uit wettelijke taken en voor het andere deel geeft het uitvoering aan de beleidsstandpunten en actiepunten. Bij het stellen van prioriteiten zal voorrang worden gegeven aan de wettelijke taken en de speerpunten van het beleid (§ 2.4 Milieubeleidsplan). Ook zullen de resultaten van de maatschappelijke agenda daarbij meewegen.

4. Argumenten en alternatieven

De inhoud van het definitieve Milieubeleidsplan is ten opzichte van het ontwerp gewijzigd door de financiële situatie van de gemeente. Dit komt tot uitdrukking in het activiteitenplan.

Resultaatverplichting

Een van de hoofdthema's uit het Milieukompas is Ecologie. Om aan dit aspect goed invulling te geven, is het opstellen van een beleidsvisie Ecologie noodzakelijk. Hiervoor zijn door de raad bij de begroting 2011 de benodigde middelen beschikbaar gesteld. Ten aanzien van dit punt hebben wij een resultaatsverplichting.

Inspanningsverplichting

Voor de overige activiteiten waarvoor de middelen niet zijn toegekend hebben wij een inspanningsverplichting. Het gaat om de volgende activiteiten: onderzoek noodzaak geurbeleid nieuwe situaties, inhuur specifieke milieukennis, opstellen lichtkaart, onderzoek noodzaak luchtbeleid, opstellen notitie elektromagnetische straling, inventariseren hindersituaties met trillingen en een natuurwaardenkansenkaart. Ook het meten van maatschappelijke effecten door het uitgevoerde milieubeleid zien wij als een inspanningsverplichting omdat de hiervoor gevraagde middelen ook niet zijn toegekend.

De onderstaande 5 criteria worden gehanteerd om te bepalen welke taken waarvoor een inspanningsverplichting geldt, prioritair zijn.

1. wat vinden de inwoners belangrijk (klachten, Maatschappelijke agenda 2009, etc.):

Heeft het milieu aspect effect op een van de thema's die burgers belangrijk vinden? Daarbij valt te denken aan o.a. geluid wegverkeer, groene/natuurlijke buitenruimte, duurzaam ondernemen en -bouwen.

2. het maatschappelijk effect (risico's niet uitvoeren van activiteiten):

Heeft het milieu aspect een onomkeerbaar effect? Daarbij valt te denken aan o.a. natuurverlies, nieuwe knelpunten geluid en lucht etc, stedenbouwkundige gevolgen mobiliteit.

3. het communicatie-effect (mogelijkheden om inspanningen te presenteren)

Heeft de activiteit kansen voor een positief imago van de overheid op het gebied van milieu en duurzaamheid? Daarbij valt te denken aan o.a. projecten die boven het maaiveld uitsteken, de zichtbaarheid van milieu-inspanningen voor duurzaamheid, natuur en milieuhygiëne.

4. voortgang, kwaliteit en realisatie van projecten

Heeft het effect op de voortgang en realisatie van projecten? Daarbij valt te denken aan juiste milieu-inbreng op het juiste moment. Dit om obstructie door milieueisen te beperken.

5. mogelijkheid om (minimaal) uitvoering te geven aan het Milieubeleidsplan (en hiermee de Collegeprogramma's)

Zijn er mogelijkheden om de beloften in het Milieubeleidsplan waar te maken? Daarbij valt te denken aan gebiedsgerichte normen/ kwaliteit en maatwerk per project.

Uiteraard worden de mogelijkheden verkend om de acties en operationele doelen waarvoor het geld ontbreekt te realiseren (inspanningsverplichting) door:

- een intensivering van de intergemeentelijke samenwerking in de Milieu Regio Arnhem (MRA);
- het zoeken van samenwerking met gemeenten Lingewaard, Renkum, Rheden, Arnhem;
- samenwerking te zoeken met bijvoorbeeld het Rijk, de Provincie, Tennet (stralingsproblematiek) en de GGD (lucht, monitoring en gezondheid);
- Kijken naar mogelijkheden zoals: werk-met-werkprojecten, maatregelen die geld opbrengen (terugverdiendtijd), maatregelen waar subsidies voor beschikbaar zijn, samenwerken en draagvlak en slimme plannen en uitvoering;
- Programma contracten.

Tot slot zullen wij in de toekomst bezien, afhankelijk van de noodzaak en de financiële mogelijkheden, of wij bij de kadernota's 2012 en/ of 2013 zullen komen met voorstellen tot het beschikbaar stellen van aanvullende middelen.

Wanneer het Milieubeleidsplan wordt vastgesteld wordt een belangrijke kwaliteitsimpuls aan de uitvoering van het milieubeleid gegeven.

Ten eerste kan uitvoering worden gegeven aan het 'gebiedsgericht werken aan milieu' zoals in paragraaf 3 is aangegeven. Voor 'gebiedsgericht werken aan milieu' zal de eerste jaren geïnvesteerd moeten worden in het loslaten van oude patronen (normdenken) en het eigen maken van de werkwijze die hoort bij gebiedsgericht werken aan milieu namelijk; kwaliteitsdenken en kansen benutten. Dit gebeurt door bijvoorbeeld het opleiden van eigen medewerkers via het concernopleidingsplan.

Ten tweede kan het Milieubeleid op hoofdlijnen worden toegepast in de ruimtelijke ontwikkeling, plannen en besluiten en nieuwe werkwijzen waaronder bijvoorbeeld de "regiekamer".

Ten derde geven wij natuurlijk tijdens de planperiode verdere uitvoering aan diverse milieuthema's, zoals de projecten uit het klimaat- en duurzaamheidsbeleid en het geluidbeleid.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Uitvoering

Na vaststelling door de raad stelt de gemeente GS en de inspecteur VROM hiervan op de hoogte (art 4.18 Wm) en wordt de vaststelling in Het Gemeente Nieuws bekendgemaakt.

Het Milieubeleidsplan Overbetuwe heeft een geldigheidsduur van 4 jaar en kan door de raad met 2 jaar worden verlengd.

Evaluatie

Uiteraard evalueren wij de gestelde doelen uit het Milieubeleidsplan. Bij het Activiteitenplan ligt dan ook de nadruk op proces- en prestatie-indicatoren. Deze indicatoren zijn expliciet benoemd in het Activiteitenplan. Effect-indicatoren zijn vooral opgenomen in de uitvoeringsplannen en –nota's zoals de Nota Geluidbeleid en het uitvoeringsprogramma "Overbetuwe naar Klimaatneutraal". De resultaten van het Milieubeleidsplan en deze plannen en nota's, worden gerapporteerd in het milieujaarslag.

Begin 2013 vindt de monitoring over de jaren 2011-2012 plaats en eind 2014 de eind evaluatie.

6. Communicatie

Bij de totstandkoming van het Milieubeleidsplan is een burgeravond georganiseerd voor maatschappelijke groeperingen die raakvlakken met milieu hebben. Dit heeft geresulteerd in een maatschappelijke (milieu)agenda. Deze agenda vormt een van de speerpunten van het te voeren milieubeleid. De aanwezigen bij de burgeravond krijgen een exemplaar van het Milieubeleidsplan opgestuurd.

Een van de doelen uit het Milieubeleidsplan is het instellen van een 'participatiemethode'. Het doel hiervan is deskundigen uit de regio te laten meedenken over de uitvoering van het milieubeleid (bv een duurzaamheidstank) en lokale kennis over duurzaamheid, ecologie en milieuhygiëne te benutten.

De inwoners van Overbetuwe hebben zich al twee keer kunnen uitspreken over het te voeren milieubeleid.

De formele instanties en de maatschappelijke groeperingen die tijdens de burgeravond aanwezig zijn geweest, hebben ook hun zienswijzen op het concept Milieubeleidsplan kunnen indienen.

7. Kosten, baten en dekking

De raad heeft bij de begrotingsbehandeling 2011 voor de uitvoering van het Milieubeleidsplan in 2011 een eenmalig bedrag van € 35.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van een beleidsvisie Ecologie. Naast dit budget zijn voor de uitvoering van projecten uit het klimaat- en geluidbeleid al bestaande budgetten door de raad beschikbaar gesteld. Wel zijn al een aantal projecten voorgedragen voor de operatie 'Schatgraven'.

Het Activiteitenplan geeft aan voor welke activiteiten en operationele doelen wel of geen middelen beschikbaar zijn (voor zover deze budgetten bij de operatie 'Schatgraven' onaangetast blijven). In paragraaf 4 is hierop nader ingegaan.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Th.M.M. Hoex,

E. Tuijnman.

8. Relevante stukken

- 1 b&w advies 4 januari 2011
- 2 Milieubeleidsplan Overbetuwe 2011-2014
- 3 raadsbesluit

Portefeuillehouder: F.H.G.M. Witjes

Behandelend ambtenaar voor technische vragen: P. Jaarsma, tel.: (0481) 362110, email: P.Jaarsma@overbetuwe.nl